

Enquête 2021

Over de enquête

- Voor het tweede jaar opgesteld om te vragen aan onze achterban hoe ze door de coronacrisis zijn heen gekomen >>
- Op 20 december 2021 opgehaald; de enquête over hoe onze ZZP'ers de coronacrisis doorkomen is 19 keer ingevuld.
- We maken een vergelijking met vorig jaar, toen 71 maal ingevuld. Hoe in het achterhoofd dat het wat lastig is dit te vergelijken doordat mogelijke uitschieters het beeld makkelijk beïnvloeden dit jaar
- Houdt in het achterhoofd dat ondernemers notoire optimisten zijn naar de buitenwereld toe...

Samenvatting

Wie zijn de Freelance Fridays respondenten?

vraag 3: Top 5 is iets veranderd, nu staan tekstschrijvers bovenaan gevolgd door Zakelijk advies, Coach/therapeut, Grafisch ontwerp/webdesign en diverse categorieën als laatste gedeelde plaats.

Vraag 4: Welke klanten: MKB, particulieren en landelijke overheid. Ovallend: locale overheid en grote bedrijven zijn deels weggevallen,

Hoe ging het met ze de afgelopen tijd?

Vraag 1: Hoe ging het met je bedrijf? Goed nieuws: 'best goed' is van 38% naar 53% gestegen en 'geheel stil komen te liggen' is gedaald naar 16%

vraag 2: stemming bleef goed is hoger geworden 26% (was 20%) en was wisselend lager 33% (was 39%)

vraag 5: klanten bestand nog steeds hoog (53%) en ook meer nieuwe klanten geworven (van 15% naar 32%)

Vraag 6: 50-100% lagere omzet: van 39% naar 35% maar ook iets meer melden juist hogere omzet: 20-50% hoger gemeld door 12%

Hoe gingen ze om met problemen?

vraag 7: hoe omgegaan met problemen? Opvallend: geen problemen gestegen van 15 naar 21%.

Rest: opvallend privé geleend omhoog naar 11%, spaargeld aangesproken nog steeds hoog maar iets lager naar 18%

vraag 8: Minder mensen vroegen overheidshulp bij de overheden (6 meldingen 32%). iedereen daarvan vroeg Tozo aan.

Vraag 9: Zag je nieuwe kansen? Opvallend nauwelijks verschil met vorig jaar behalve online werken: ging naar 22% (was 13%)

Rest: gun mezelf eindelijk rust 12% (was 13%), Opleidingen gevolgd 12% (was 10%), Nieuwe producten/diensten 15% (was 15%)

Wat hebben ze nu nodig?

Vraag 10: Wat heb je nu het meeste nodig? Opvallend wederom:

Ondernemers willen gewoon ondernemen, dus meer projecten (29%) en klanten (23%) is onveranderd belangrijk.

Opvallend: Rust in mijn hoofd is gestegen naar 13% (was 9%).

Online gewerkt?

Vraag 11: Heb je meer online gewerkt? De meesten meer dan vorig jaar: 53% (was 39%) en nee nauwelijks is verschrompeld naar 5% (was 24%)

Vraag 12: Zo ja, wat vond je daarvan? Opvallend: 'wel ok' nu gestegen naar 53% (was 38%) Klinkt nog steeds als een noodzakelijk kwaad

Toekomst?

Vraag 13: Hoe zie je de toekomst van de onderneming? Er is meer optimisme, maar nog steeds grote verschillen tussen respondenten:

Het is niet zo duidelijk voor mij gedaald naar 21 (was 39%), Meer optimisme over de toekomst: het is lastig nu maar trekt wel weer aan is nu 21% (was 16%), soms ook gestoeld in het heden: het werk is nooit weggeweest 32% (was 22%)

Samenvatting (vervolg)

ZZP-Community?

[vraag 14](#). Heb je sinds de coronacrisis verwachtingen van ZZP-gemeenschappen zoals Freelance Fridays?

Geen grote verschillen. verwachtingen zijn niet hoog, wel iets meer behoefte aan onderling contact 11% (was 3%)

[Vraag 15](#): Wat vond je het afgelopen jaar van de activiteiten van Freelance Fridays?

Enquête-deelnemers minder grote volgers Freelance Fridays

- Wel interesse in webinars en podcasts, maar de fysieke bijeenkomsten worden danig gemist (27%)

[Vraag 16](#): Opmerkingen

- 'Als zzp'er mis je ook de gezelligheid van bij een team horen en teamuitjes.'
- 'Goed bezig!!'
- 'Ik hoop dat jullie doorgaan Bart, ik vond de bijeenkomsten die ik heb bijgewoond altijd inspirerend.'
- 'Hoewel ik online een mooie toevoeging vind, heb ik nu ook weer meer behoefte aan live ontmoetingen'
- 'Jullie zijn super bezig!'
- 'Ik hoop dat jullie doorgaan Bart, ik vond de bijeenkomsten die ik heb bijgewoond altijd inspirerend.'
- 'niet echt, ik heb te weinig zicht op de activiteiten gehouden'
- 'Zag laatste een interessant webinar over veilig werken, ook nu nog te bekijken/beluisteren?'

[Vraag 17](#). Officieel werkt Freelance Fridays onder rechtspersoon Vereniging Freelance Factory. Om onze activiteiten en bijeenkomsten te verrijken en een steviger community te ontwikkelen, denken we aan het opnieuw introduceren van het ledenmodel. Daar moet wat ons betreft wel een leuke en concrete wederdienst tegenover moeten staan. Gratis drankjes, kortingen van relevante partijen, altijd gratis entree. (Suggesties welkom) Zou je dan voor een aantal tientjes per jaar lid willen worden?

Voorzichtig positief over lidmaatschap

ja, vriendenlidmaatschap (24%), maar ligt ook aan soort wederdienst (29%) maar liever een kleine entreprijs per bijeenkomst (41%)

[Links Freelance Fridays](#)

Enquête 2021

1. Hoe is het de afgelopen tijd met je bedrijf gegaan?

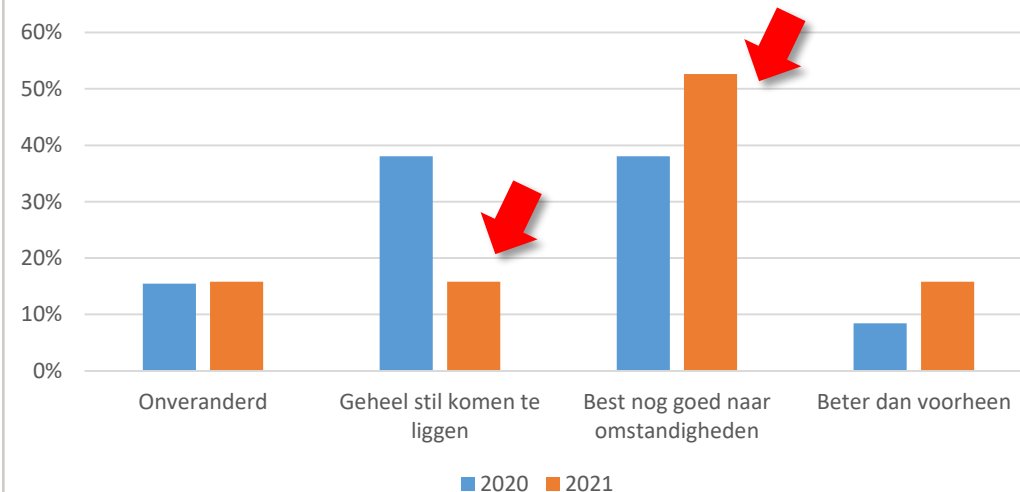
	2020		2021		21-'20
Onveranderd	11	15%	3	16%	0%
Geheel stil komen te liggen	27	38%	3	16%	-22%
Best nog goed naar omstandigheden	27	38%	10	53%	15%
Beter dan voorheen	6	8%	3	16%	7%
	71		19		

Opvallend:

‘geheel stil komen te liggen’ is beduidend lager dan vorig jaar en

‘best nog goed naar omstandigheden’ verrhoogd.

1. Hoe is het afgelopen jaar met je bedrijf gegaan? (tussen september 2020-september 2021)

Enquête 2021

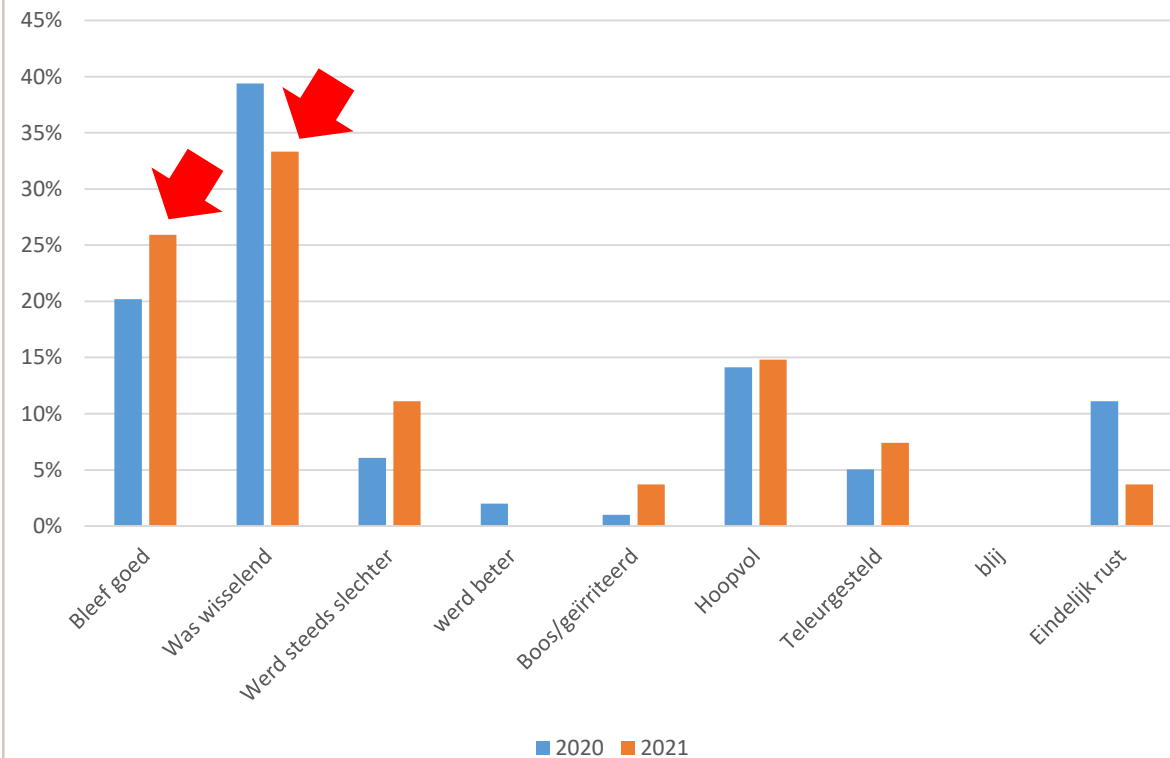
2. Hoe was je stemming

	2020		2021		21-'20
Bleef goed	20	20%	7	26%	6%
Was wisselend	39	39%	9	33%	-6%
Werd steeds slechter	6	6%	3	11%	5%
werd beter	2	2%			
Boos/geïrriteerd	1	1%	1	4%	3%
Hoopvol	14	14%	4	15%	1%
Teleurgesteld	5	5%	2	7%	2%
blij					
Eindelijk rust	11	11%	1	4%	-7%
	99		27		

Opvallend:

- 'stemming bleef goed is hoger geworden en 'wisselend' lager

2. Hoe was je stemming afgelopen jaar? (periode september 2020 en september 2021)

Enquête 2021

3. Wat voor soort werk doe je?

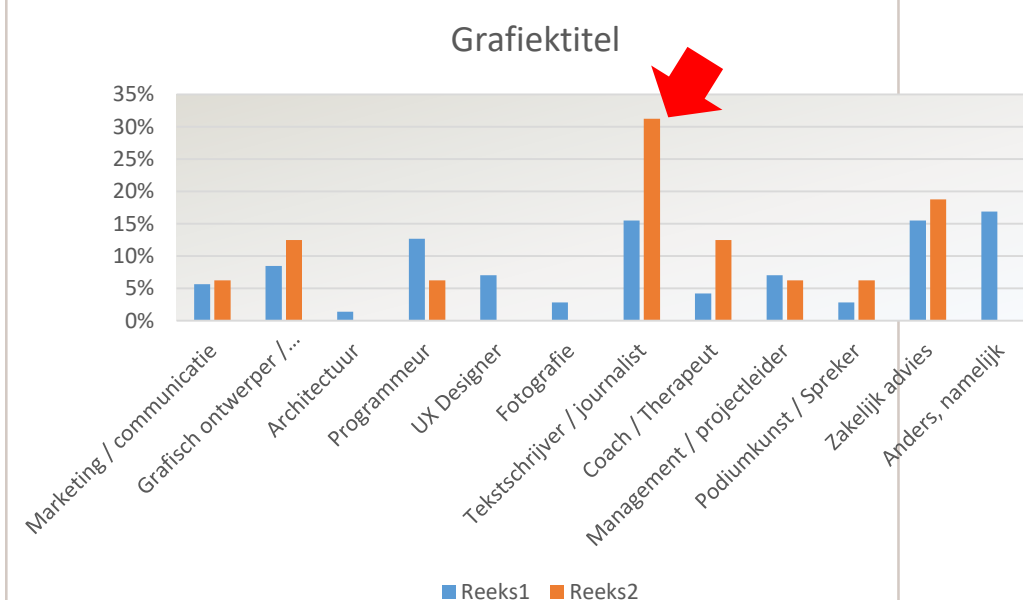
	2020		2021		21-'20
Marketing / communicatie	4	6%	1	6%	1%
Grafisch ontwerper / webdesign	6	8%	2	13%	4%
Architectuur	1	1%			
Programmeur	9	13%	1	6%	-6%
UX Designer	5	7%			
Fotografie	2	3%			
Tekstschrijver / journalist	11	15%	5	31%	16%
Coach / Therapeut	3	4%	2	13%	8%
Management / projectleider	5	7%	1	6%	-1%
Podiumkunst / Spreker	2	3%	1	6%	3%
Zakelijk advies	11	15%	3	19%	3%
Anders, namelijk	12	17%			

Top 5 2020

- Zakelijk advies
- Tekstschrijven
- Programmeur
- Grafisch ontwerp, webdesign
- UX design

Top 5 2021

- Tekstschrijven
- Zakelijk advies
- Coach/therapeut
- Grafisch ontwerp, webdesign
- Divers

Enquête 2021

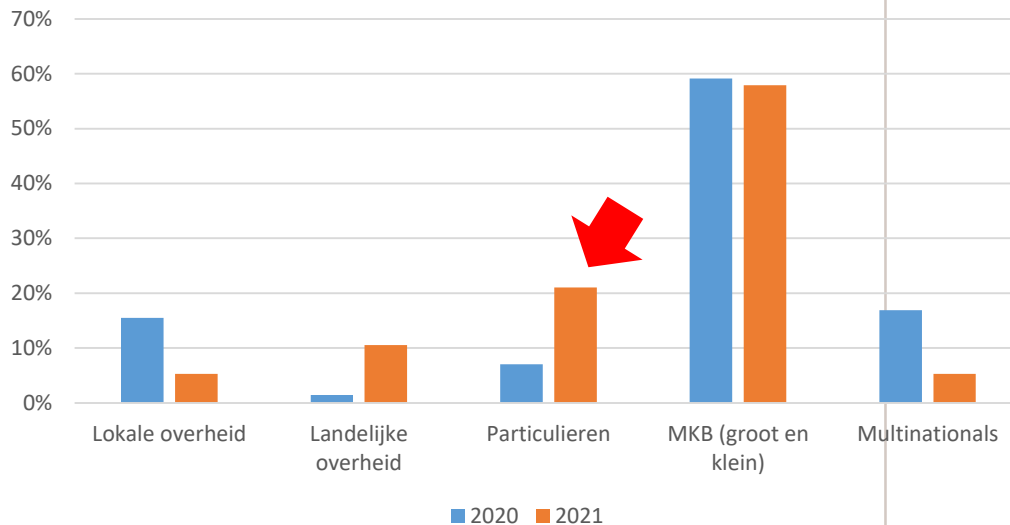
4. In welke sector heb je de meeste klanten?

	2020	2021	21-'20
Lokale overheid	11	1	-10%
Landelijke overheid	1	2	9%
Particulieren	5	4	14%
MKB (groot en klein)	42	11	-1%
Multinationals	12	1	-12%

Opvallend

- MKB altijd nog groot
- Minder grote bedrijven, meer particulieren en landelijke overheid

4. In welke sector heb je de meeste klanten?

Enquête 2021

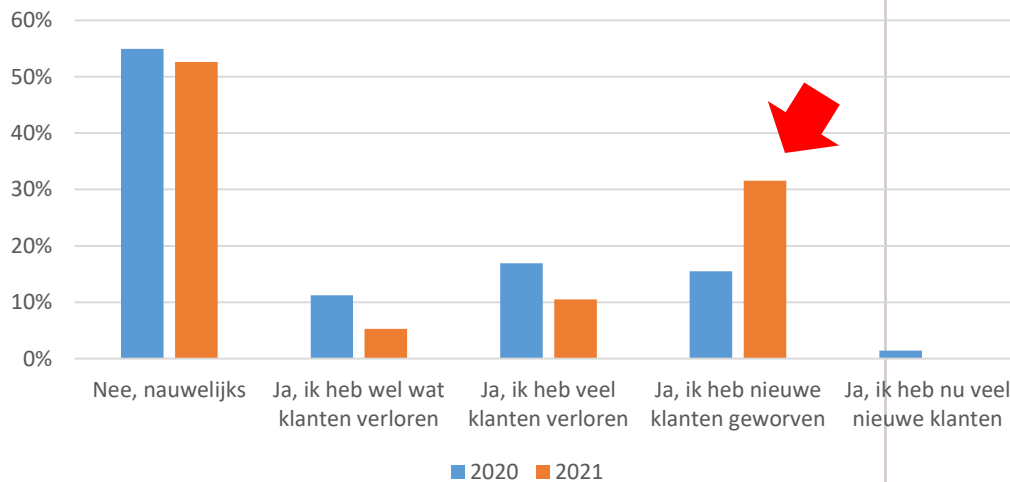
5. Klantenbestand veranderd?

	2020		2021		21-'20
Nee, nauwelijks	39	55%	10	53%	-2%
Ja, ik heb wel wat klanten verloren	8	11%	1	5%	-6%
Ja, ik heb veel klanten verloren	12	17%	2	11%	-6%
Ja, ik heb nieuwe klanten geworven	11	15%	6	32%	16%
Ja, ik heb nu veel nieuwe klanten	1	1%	0	0%	-1%

Opvallend:

- 'Meer nieuwe klanten

5. Is je klantenbestand veranderd door of tijdens de corona-crisis?

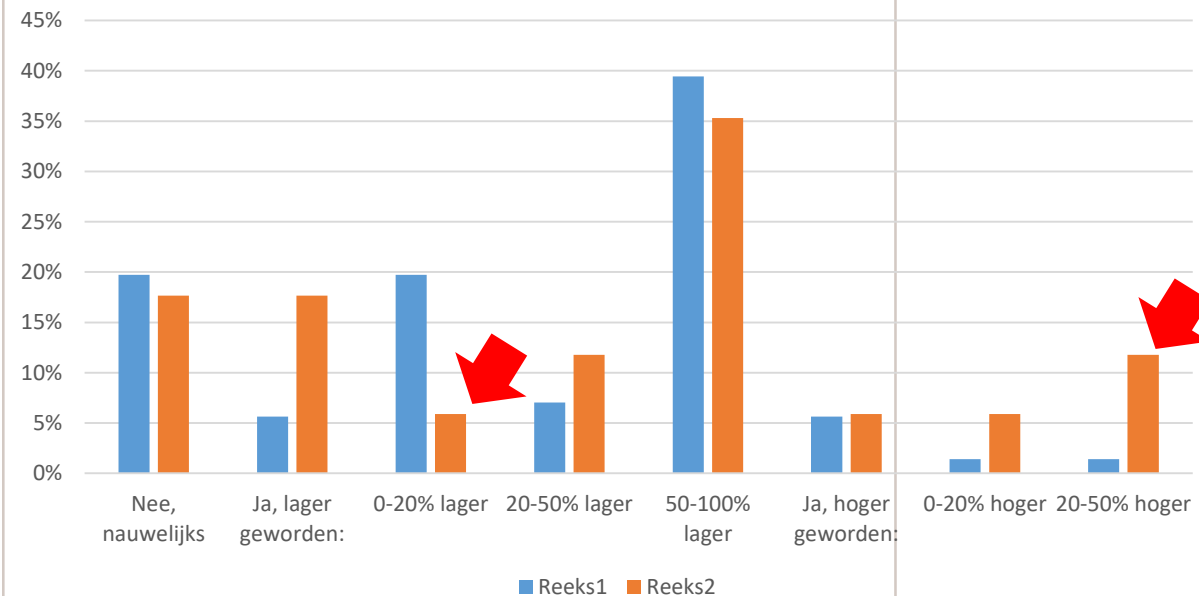
6. Omzet veranderd?

	2020		2021		21-'20
Nee, nauwelijks	14	20%	3	18%	-2%
Ja, lager geworden:	4	6%	3	18%	12%
0-20% lager	14	20%	1	6%	-14%
20-50% lager	5	7%	2	12%	5%
50-100% lager	28	39%	6	35%	-4%
Ja, hoger geworden:	4	6%	1	6%	0%
0-20% hoger	1	1%	1	6%	4%
20-50% hoger	1	1%	2	12%	10%

Opvallend

- Trend: omzet hoger geworden

6. Is je omzet veranderd in het afgelopen jaar (september 2020-september 2021)?

Enquête 2021

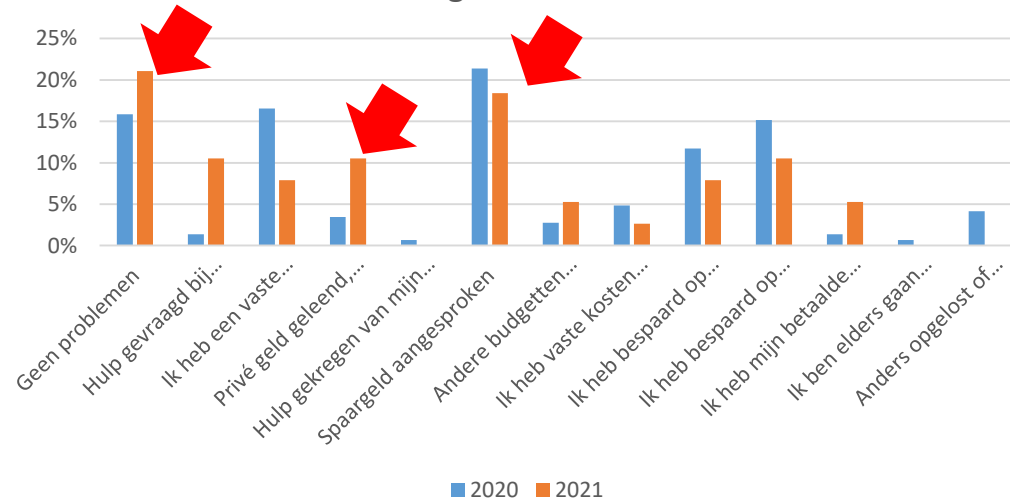
7. Hoe heb je problemen het hoofd geboden?

	2020		2021	
Geen problemen	23	16%	8	21%
Hulp gevraagd bij gemeente/rijk	2	1%	4	11%
Ik heb een vaste (deeltijd)baan genomen	24	17%	3	8%
Privé geld geleend, gekregen	5	3%	4	11%
Hulp gekregen van mijn zakelijke netwerk (bijv. uitstel van betaling, krediet klanten)	1	1%		
Spaargeld aangesproken	31	21%	7	18%
Andere budgetten aangesproken	4	3%	2	5%
Ik heb vaste kosten kunnen schrappen	7	5%	1	3%
Ik heb bespaard op zakelijke kosten (abonnementen, apparatuur, werkruimte)	17	12%	3	8%
Ik heb bespaard op privé-uitgaven (wonen, eten, abonnementen)	22	15%	4	11%
Ik heb mijn betaalde werkplek opgezegd	2	1%	2	5%
Ik ben elders gaan werken	1	1%		
Anders opgelost of gegaan	6	4%		

Opvallend:

- Minder problemen
- Nog steeds spaargeld van 21% naar 18% of
- privé geleend omhoog naar 11%

7. Hoe heb je eventuele problemen het hoofd geboden?

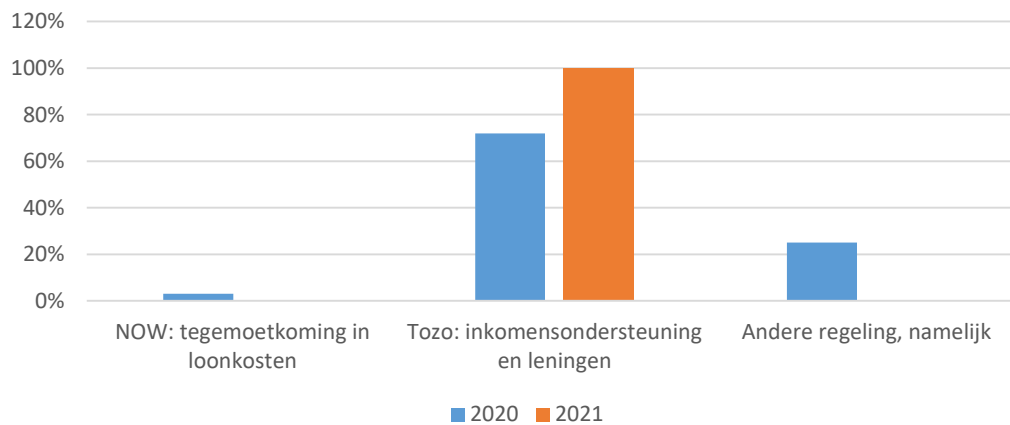
Enquête 2021

8. Indien je van overheidshulp gebruik hebt gemaakt, om welke regeling gaat dat?

	2020		2021	
NOW: tegemoetkoming in loonkosten	1	3%	0	0%
Tozo: inkomensondersteuning en leningen	23	72%	6	100%
Andere regeling, namelijk	8	25%	0	0%

**Opvallend
nog steeds is van overheidshulp tozo het middel:**

8. Indien je van overheidshulp gebruik hebt gemaakt. Om welke regeling gaat het?

Enquête 2021

9. Zag je nieuwe kansen?

	2020		2021	
Nee	16	10%	4	10%
Ja, eindelijk mezelf rust gunnen	21	13%	5	12%
De administratie gedaan of andere achterstallige klusjes	14	9%	3	7%
Opleidingen gevolgd	16	10%	5	12%
Vakliteratuur bijgelezen	16	10%	3	7%
Andere werkgebied gekozen	2	1%	1	2%
Nieuwe producten/diensten ontwikkeld	24	15%	6	15%
Ja, online werken en communiceren	21	13%	9	22%
Meer samengewerkt	5	3%	1	2%
Meer aan acquisitie gedaan of gesolliciteerd	10	6%	2	5%
Gewoon vrij genomen	13	8%	2	5%

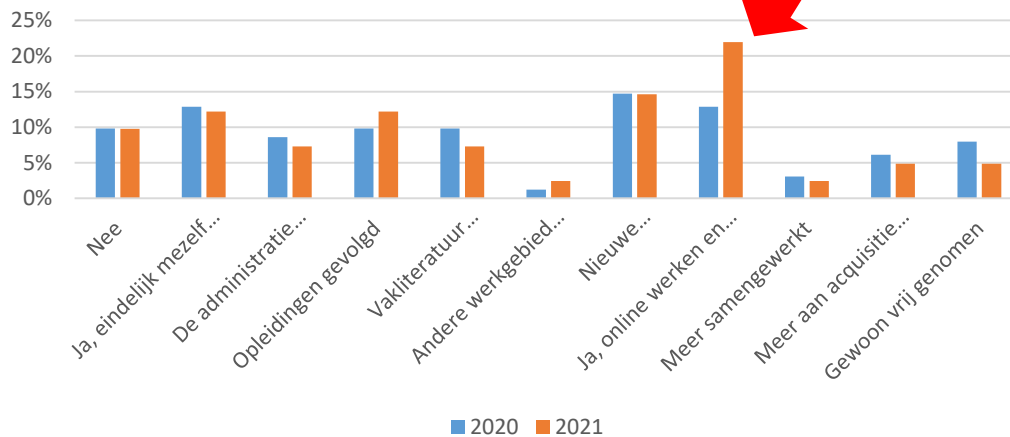
Opvallend 2020

- gun mezelf eindelijk rust 13%
- Opleidingen gevolgd 10%
- Nieuwe producten/diensten 15%
- Online werken 13%

Opvallend 2021

veel hetzelfde, nog meer online werken

9. Zag je (nieuwe) zakelijke mogelijkheden afgelopen jaar (september 2020-september 2021)? [Meerdere antwoorden zijn mogelijk]

Enquête 2021

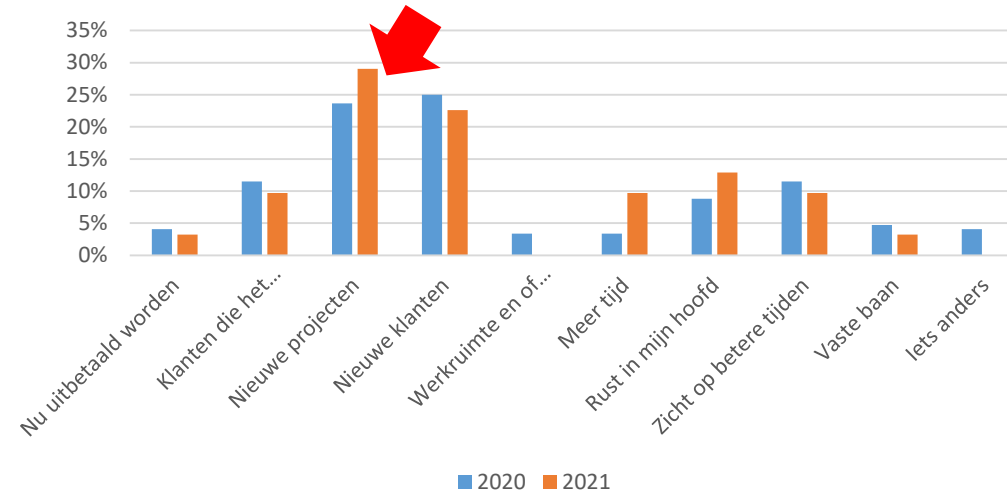
10. Wat heb je nu het meeste nodig?

	2020		2021	
Nu uitbetaald worden	6	4%	1	3%
Klanten die het beloofde project alsnog opstarten	17	11%	3	10%
Nieuwe projecten	35	24%	9	29%
Nieuwe klanten	37	25%	7	23%
Werkruimte en of spullen, welke?	5	3%	0	0%
Meer tijd	5	3%	3	10%
Rust in mijn hoofd	13	9%	4	13%
Zicht op betere tijden	17	11%	3	10%
Vaste baan	7	5%	1	3%
Iets anders	6	4%	0	0%

Opvallend wederom:

Ondernemers willen gewoon ondernemen, dus meer projecten (29%) en klanten (23%) is onveranderd belangrijk

10. Wat heb je nu het meest nodig? [Meerdere antwoorden zijn mogelijk]

Enquête 2021

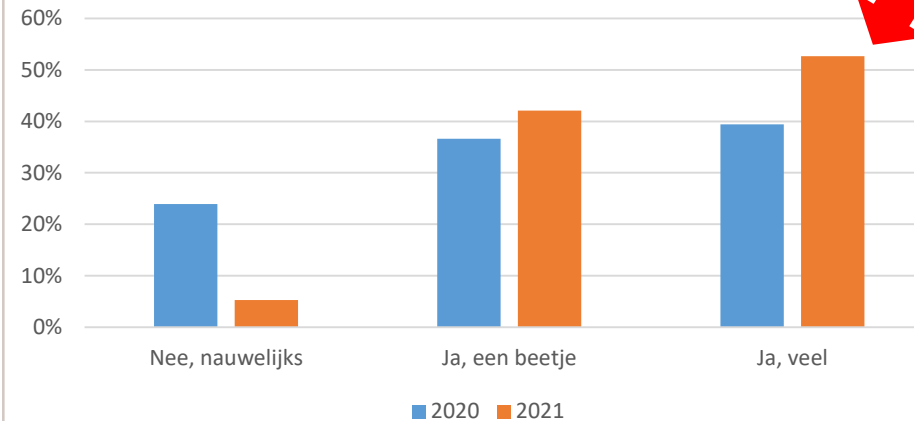
11. Heb je meer online gewerkt?

	2020		2021	
Nee, nauwelijks	17	24%	1	5%
Ja, een beetje	26	37%	8	42%
Ja, veel	28	39%	10	53%

Opvallend:

ja, ZZPers werkten nog meer online dan in 2020

11. Heb je meer online gewerkt in het afgelopen jaar (september 2020-september 2021)?

Enquête 2021

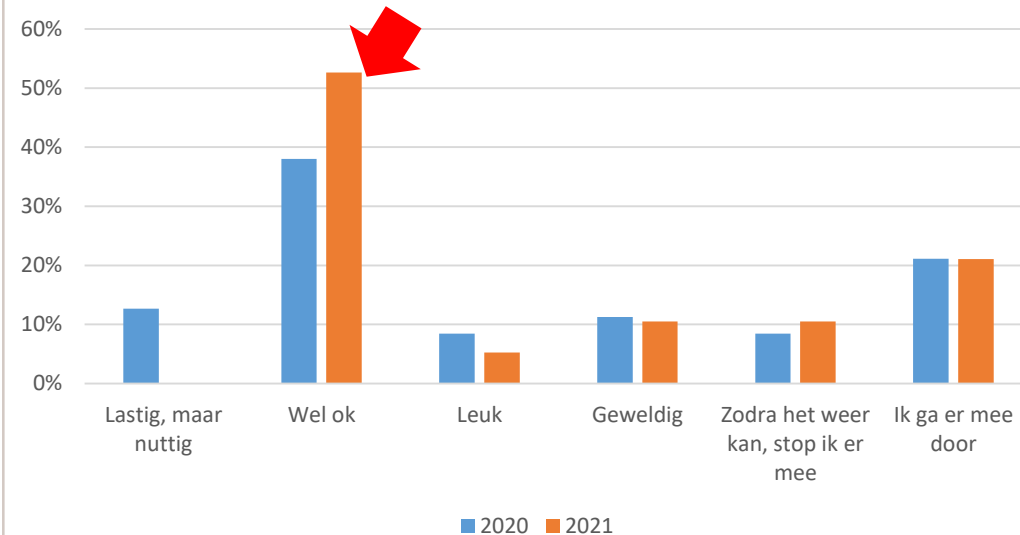
12. Zo ja, wat vond je daarvan?

	2020		2021	
Lastig, maar nuttig	9	13%	0	0%
Wel ok	27	38%	10	53%
Leuk	6	8%	1	5%
Geweldig	8	11%	2	11%
Zodra het weer kan, stop ik er mee	6	8%	2	11%
Ik ga er mee door	15	21%	4	21%

Opvallend:

‘wel ok’ 53% is nog hoger dan in 2020. Er spreekt geen enthousiasme uit.

12. Zo ja, wat vond je daarvan?

Enquête 2021

13. Hoe zie je de toekomst van de onderneming?

	2020		2021	
Het is niet zo duidelijk voor mij	27	39%	4	21%
Ik ben failliet	1	1%	0	0%
Het is nu lastig maar het trekt wel weer aan	11	16%	4	21%
Ik heb gelukkig weer wat werk	8	12%	1	5%
Het werk stroomt weer binnen	3	4%	2	11%
Het werk is nooit weggeweest	15	22%	6	32%
Het gaat redelijk, maar ik vrees voor de toekomst	4	6%	2	11%

Opvallend:

- Meer optimisme over de toekomst: *het is lastig nu maar trekt wel weer aan* is nu 21% (was 16%), soms ook gestoeld in het heden: het werk is nooit weggeweest 32% (was 22%)

13. Hoe zie je de toekomst van je onderneming?

Enquête 2021

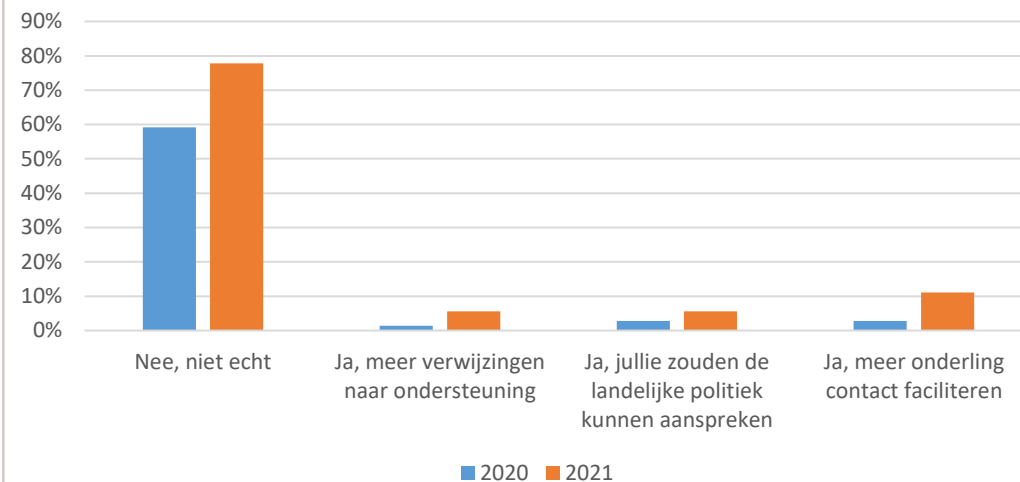
14. Heb je sinds de coronacrisis verwachtingen van ZZP-gemeenschappen zoals Freelance Fridays?

	2020		2021	
Nee, niet echt	42	59%	14	78%
Ja, meer verwijzingen naar ondersteuning	1	1%	1	6%
Ja, jullie zouden de landelijke politiek kunnen aanspreken	2	3%	1	6%
Ja, meer onderling contact faciliteren	2	3%	2	11%

Opvallend weinig verschil

- geen grote verwachtingen van ZZP-groepen als Freelance Friday
- iets meer behoefte aan onderling contact (van 3 naar 11%)

14. Heb je na het afgelopen jaar andere verwachtingen van ZZP-gemeenschappen zoals Freelance Fridays?

Enquête 2021

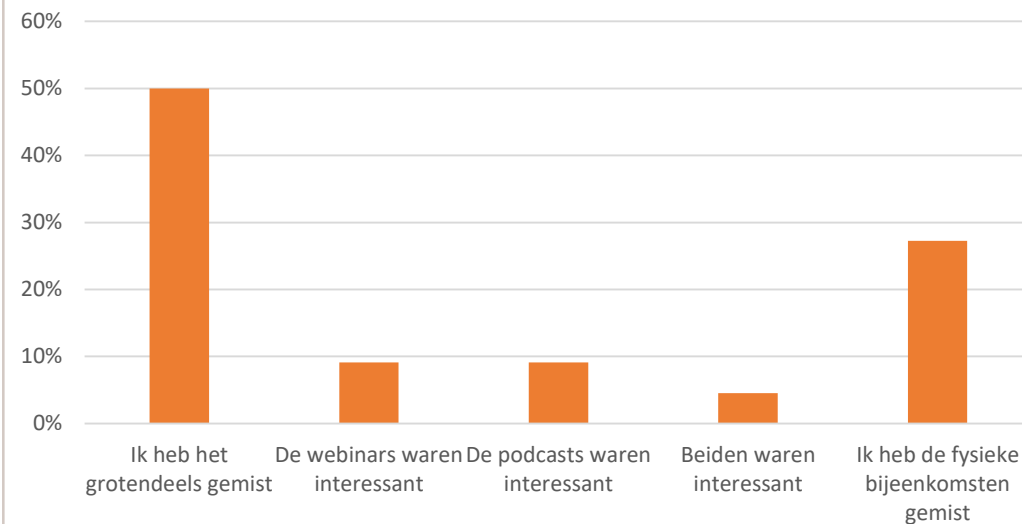
15. Wat vond je het afgelopen jaar van de activiteiten van Freelance Fridays?

	2021	
Ik heb het grotendeels gemist	11	50%
De webinars waren interessant	2	9%
De podcasts waren interessant	2	9%
Beiden waren interessant	1	5%
Ik heb de fysieke bijeenkomsten gemist	6	27%

2021

- Enquête-deelnemers minder grote volgers Freelance Fridays
- Wel interesse in webinars en podcasts, maar de fysieke bijeenkomsten worden danig gemist (27%)

15. Wat vond je het afgelopen jaar van de activiteiten van Freelance Fridays?

16. Andere opmerkingen

Als zzp'er mis je ook de gezelligheid van bij een team horen en teamuitjes.

Alternatieve programma's tav adobe als kartel

Goed bezig!!

Hoewel ik online een mooie toevoeging vind, heb ik nu ook weer meer behoefte aan live ontmoetingen

Ik hoop dat jullie doorgaan Bart, ik vond de bijeenkomsten die ik heb bijgewoond altijd inspirerend.

Jullie zijn super bezig!

niet echt, ik heb te weinig zicht op de activiteiten gehouden

Zag laatste een interessant webinar over veilig werken, ook nu nog te bekijken/beluisteren?
[zeker: <https://vimeo.com/user124320279>]

Enquête 2021

17. Officieel werkt Freelance Fridays onder rechtspersoon Vereniging Freelance Factory. Om onze activiteiten en bijeenkomsten te verrijken en een steviger community te ontwikkelen, denken we aan het opnieuw introduceren van het ledenmodel. Daar moet wat ons betreft wel een leuke en concrete wederdienst tegenover moeten staan. Gratis drankjes, kortingen van relevante partijen, altijd gratis entree. (Suggesties welkom) Zou je dan voor een aantal tientjes per jaar lid willen worden?

Ja, als vrienden lidmaatschap	4	24%
Ja, maar het ligt aan de soort van wederdienst	5	29%
Nee, ik doe niet aan verenigingen en lidmaatschappen	1	6%
Nee, dan betaal ik liever wat entreegeld per bijeenkomst	7	41%

- Voorzichtig positief over lidmaatschap ja, vriendenlidmaatschap (24%), maar ligt ook aan soort wederdienst (29%) maar liever een kleine entreprijs per bijeenkomst (41%)

Officieel werkt Freelance Fridays onder rechtspersoon Vereniging Freelance Factory. Om onze activiteiten en bijeenkomsten te verrijken en een steviger community te ontwikkelen, denken we aan het opnieuw introduceren van het ledenmodel. Daar moet wat ons b

Enquête 2021

Freelance Fridays online

[WebSite](#)

[LinkedIn-groep](#)

[Vimeo](#)

[Podcasts op Anchor](#)

